

အာစီပံဒေသအတွင်း အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများ ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ ကြေငြာစာတမ်း

Declaration on the Elimination of Violence Against Women in the ASEAN Region
(Rakhiang)

အမျိုးသမီးများအဖွဲ့ ချုပ် (မြန်မာနိုင်ငံ) မှ ထုတ်ဝေသည်။

အာစီယံဒေသအတွင်း အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများ ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ ကြေငြာစာတမ်း

ဘရူနိုင်း နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး (ကိုယ်စား)၊ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးနှင့် ထိပ်တန်းဝန်ကြီး၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး၊ လောနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်၊ မလေးရှားနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး၊ စင်ကာပူနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး၊ ထိုင်းနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံ၏ ၁၉၉၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန် ခဲ့သည့် ဆုံးဖြတ်ချက် အမှတ် ၄၈/၁၀၄ နှင့်အညီ အတည်ပြုခဲ့သော အမျိုးသမီးများ အပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများ ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာကြေငြာစာတမ်းနှင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားထားမှု အားလုံး ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်စာချုပ်ရုံးအား ပြန်လီသတ်ခြင်း။ အမျိုးသမီးများ၏ တန်းတူရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးရို့ ရဟိရန်အတွက် အတားအဆီးတခုဖြစ်သည့် အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ စိုးရိမ်ပူပန်ကြောင်းကို ၁၉၉၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ကျင်းပခဲ့သော လေးကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့အမျိုးသမီး များ ညီလာခံတွင် အတည်ပြုပြဌာန်းခဲ့သည့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာမူဝါဒ (*Platform for Action*) နှင့် ဘေဂျင်းညီလာခံ လုပ်ငန်းစဉ်ဆုံးဖြတ်ချက်ရို့တွင် အတည်ပြုဖော်ပြခဲ့ပြီး၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံ၏ ၂၃ ကြိမ်မြောက် အထူးကဏ္ဍ အစည်းအဝေးကြီးတွင် အမျိုးသမီးများ၏ သက္ကရာဇ် ၂၀၀၀ ပြည့်၊ လိင်ဆိုင်ရာ တန်းတူရေး၊ ၂၀ ရာစု အတွက် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ခေါင်းစဉ်ဖြင့် နောက်တဖန်ထပ်မံ၍၎င်း တင်ပြခြင်း၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ် အာစီယံကြေငြာချက် (ဘန်ကောက် ကြေငြာစာတမ်း)၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ် အာစီယံသဘောတူညီမှုကြေငြာချက်၊ ၁၉၈၇ ခုနှစ် မနီလာ ကြေငြာစာတမ်း၊ ၁၉၈၈ ခုနှစ် အာစီယံဒေသအတွင်း အမျိုးသမီးများ၏ တိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ ကြေငြာစာတမ်းနှင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဟန့်ဇင်းလုပ်ငန်း စီမံချက်ရို့၏ ရည်ရွယ်ချက် ဦးတည်ချက်ရို့အား ပိုမိုအားကောင်းစီလိုခြင်း၊ အမျိုးသမီးများအား အကြမ်းဖက်မှုသည် ၎င်းရို့၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြိန်လွတ်လပ်ခွင့်များအား ချိုးဖောက်ဖျက်ဆီးခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များ ရယူပိုင်ခွင့်နှင့် ၎င်းအခွင့်အရေးအတွက် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများအား အကန့်အသတ်ဖြစ်စီခြင်းများအပြင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စီနိုင်သည့် အရာများအား တားမြစ် နှောင့်နှေးခြင်း ဖြစ်ပေါ်စီနိုင်ခြင်းအပေါ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း။

ဤနိရာမ ထုတ်ပြန်ကြေငြာလိုသည်မှာ-

ဒေသအတွင်းပတ် အမျိုးသမီးများ၊ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများ ပပျောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေသတွင်းဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၊ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် အတူတကွ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်မှုများ ပိုမိုအား ကောင်းလာစီရန် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်း (သို့မဟုတ်) တဦးတယောက်ချင်း (သို့မဟုတ်) အစုအပေါင်းဟန်ဖြင့် အာစီယံ အတွင်း အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများပပျောက်ရေးနှင့်ပတ်သက်သော ကတိကဝတ်များ၊ ရည်မှန်းချက်များအား အပြည့်အဝအကောင်အထည်ဖော်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သင့်သကဲ့သို့ ၎င်းရို့၏ တိုးတက်မှုများ အားလည်း အောက် ပါအတိုင်းကိုင်တွယ် ကြီးကြပ်သင့်သည်။

၁။ ဒေသဆိုင်ရာ (သို့မဟုတ်) နှစ်နိုင်ငံချင်းကြားတွင် စနစ်တကျ သုတေသနပြုခြင်း၊ အချက်အလက် စုဆောင်းခြင်း၊ သုံးသပ်ချက်များပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်များဖြန့်ဝေခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများ ပိုမိုအားကောင်းလာစီရန် အားပေးမှုများ ပြုလုပ်ပေးရန်၊ အချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေရာတွင် လိုင်အရ၊ အသက်အရွယ်အရ ပိုင်းခြားခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးကြီးများနှင့် အမျိုးသမီးချေး (ငယ်) ရို့အပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများ၏ သဘောသဘာဝနှင့် အကျိုးဆက်များအပြင် အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများအား တိုက်ဖျက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ မူဝါဒများ၏ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများစသည့် အခြားဆက်နွယ်သော သတင်းအချက်အလက်များလည်း ထည့်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။

၂။ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများ ပပျောက်ရေးအတွက်၊ စုပေါင်း စုံလုံစီစဉ်သော နည်းလမ်းများ အားကောင်းတိုးမြှင့်လာစီရန်။ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်ခြင်းဆိုင်ရာ စိုးရိမ်ပူပန်မှုနယ်ပယ်လေးရပ်ကို အရင်းခံသည့် လုပ်ငန်းယန္တရားများ ဖော်ဆောင်ပေးခြင်း၊ ယင်းစိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း နယ်ပယ်လေးရပ်ဆိုသည်မှာ ရှင်သန်ကျန်ခံသူရို့၏ လိုအပ်ချက်များအား ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သော ဝန်ဆောင်မှုများထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ အပြစ် ကျူးလွန်သူများအား သင့်တင့်သော အရေးယူခြင်းများလုပ်ခြင်း၊ အရေးယူနိုင်ရန်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများ၏ သဘောသဘာဝ၊ ဖြစ်ပေါ်စီသည့် အကြောင်းတရားများအား နားလည်ခြင်းနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းသဘောထားနှင့် အပြုအမူများအား ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းရို့ဖြစ်သည်။

၃။ အမျိုးသမီးများအပေါ် ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် အကြမ်းဖက်ခြင်း ပပျောက်ရေးအတွက် မူဝါဒများ၊ အစီအစဉ်များ အပါအဝင်စနစ်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များအားဖြင့် လိုင်ကွဲပြားခြင်းကိုအဓိပြုသည့် ပင်မရီစီးကြောင်းကို တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်လားရန်။

၄။ အမျိုးမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများဖြစ်ခြင်းကို ကာကွယ်နိုင်ရန် ဥပဒေပြုခြင်း၊ လိုအပ်ပါက ဥပဒေအရ အာဏာစက်ထိရောက်စီခြင်း၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတွင်းတရားရေးမဏ္ဍိုင်ကိုပြုပြင်ခြင်း၊ အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊ စုတားပေးခြင်း၊ ပြန်လီတည်ငြိမ်လာစီခြင်းများနှင့် ရှင်သန်ကျန်ခံသူများ မူလပတ်ဝန်းကျင်သို့ ပြန်လီ ပေါင်းစည်းရေး ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးရန်များအပြင် စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၊ တရားစွဲဆိုခြင်း၊ အပြစ်ပေးခြင်းနှင့် အပြစ်ကျူးလွန်သူများအား သင့်တင့်သော ပြန်လီပြုပျိုးထောင်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်းများ သာမက၊ အိမ်၊ လုပ်ငန်းခွင်၊ ပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်း

သို့မဟုတ် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ထားစဉ်ကာလအတွင်းတွင် အမျိုးသမီးကြီးများ (သို့မဟုတ်) အမျိုးသမီးချေ (ငယ်) များအနိမြင့် နောက်တဖန် ပြန်လီ ဒုက္ခဝေဒနာခံစားခြင်းများ မဟိရလီအောင် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်းများလည်းပါဝင်သည်။

၅။ အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံသော မည်သည့်ပုံစံမျိုးကိုမဆို ပပျောက်စီရန်အတွက် လိုအပ်သော အရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်များဆောင်ရွက်ရန်၊ အမျိုးသမီးများအားလုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာအပ်နှင်းရန်နှင့် ၎င်းရို့၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာလွတ်လပ်ခွင့်များအား တိုးမြှင့်ပေးရန်များအပြင်၊ အမျိုးသမီးကြီးများနှင့် အမျိုးသမီးချေ (ငယ်) များအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများမှ မိမိကိုယ်မိမိ ခုခံ ကာကွယ်ပိုင်ခွင့် ရဟိနိုင်ရန်အလို့ငှာ အခြိခံလူ့အခွင့်အရေးများနှင့် အခြိခံလွတ်လပ်မှုများ အပြည့်အဝ ခံစားနိုင်မှုကို ကာကွယ်အားပေးရန်။

၆။ လက်ဟိတည်ဟိနီသော တရားရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များအား တိုးတက် လာစီရန် သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးလာစီရန် ကြိုးပမ်းမှုများအား ပိုမိုအားဖြည့်သည့်အပြင် လူထုအခြိပြု ဆောင်ရွက်သူများနှင့် တက်တက်ကြွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းများ၊ သတင်း အချက်အလက်များ ဖြန့်ဖြူးပေးနီသော လုပ်ငန်းများအပြင် ဥပဒေများအား လိုက်နာဆောင်ရွက်အောင် ကြပ်မတ်ပီးနီသော အဖွဲ့အစည်းများအပါအဝင် အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများ မဖြစ်အောင် ကာကွယ်တားဆီးခြင်းကို ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်နီသော လုပ်ငန်းများအား ထောက်ပံ့ကူညီခြင်း။

၇။ အတတ်ပညာဆိုင်ရာ နီးနှောဖလှယ်ပွဲများ၊ အရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်စုစည်းခြင်းများအတွက် တိုင်းပြည်များအကြားတွင် နှစ်နိုင်ငံအတွင်း၊ ဒေသတွင်းအဆင့်နှင့် နိုင်ငံတကာများအကြား ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပိုမိုအားကောင်းလာစီရန်၊ အတတ်ပညာများ ဖလှယ်ရာတွင် အသိပညာပီးလို့ဆော်မှု လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်သော အကောင်းဆုံးအတို့အကြံများ၊ လက်တွဲဆောင်ရွက်မှုများအပြင်၊ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်းများဆိုင်ရာ အသိပညာပီး ပြောဆိုဆွေးနွေးမှုအစီအစဉ်များ ဖွံ့ဖြိုးလာစီရန်နှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်းအရာများလည်းပါဝင်သည်။

၈။ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများ ပပျောက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်နီသော အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူထုအခြိပြုအဖွဲ့အစည်းများ၏ လို့ဆော်ဆောင်ရွက်မှုများအား ထောက်ခံရန်၊ အထက်ပေါ်ပြပါ အဖွဲ့အစည်းများအပြင် အစိုးရမဟုတ်သော ပုဂ္ဂလိကဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဟိသော ဆက်ဆံရေးများတည်ဆောက်ခြင်းအပြင် လုပ်ငန်းဆက်ဆံရေးကွန်ယက်များ ပိုမိုအားကောင်းအောင် ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် တိုးတက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာစီရန် အတွက် တည်ဆောက်ခြင်းရို့ ပြုလုပ်ရန်ပါဝင်သည်။

✽ ၂၀၀၄ ခု ဇွန်လ ၃၀ ရက်နီ ဂျာကာတာမြို့တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်သာ ရှီးသားပြုစုခသည်။